

Sagesmannen.

Johannes Olsson, n:r 2, Svenstorp, är född i Nedraby år 1872. Ån flöt fram i närheten av hans hem, och det fanns även mycket skog i trakten. Härifrån fick han i sin barndom höra en mängd sägner om övernaturliga väsen. Han talade om, att på kvällarna brukade de sitta i halvmörker och berätta, och barnen blevo då helt förskrämda och "tyade" sig hän bak ryggen på de äldre. Olsson tror ännu, till stor del på de sägner, som han minns, även om det finnes ett och annat, som han tycker verkar alltför otroligt. Han är ogift och bor tillsammans med sin syster. Deras hem har en ganska gammaldags prägel och för att rädda gamla familjetillhörigheter, har Olsson köpt upp en hel del sådana på auktioner.

Skogssnuvan och skogsmannen.

Det ställe där mor var barnfödd, låg intill skogen, och skogssnuvan och skogsmannen brukade därför komma in i huset. En kväll hade en piga varit borta, och när hon kom hem, hade de andra lagt sig. På den tiden brukade pigorna ligga i stugan och när hon kom in, märkte hon, att någon lag på bänkarna. Hon fick brätt att komma i säng och gav sig inte ens tid att taga kläderna av sig. På morgonen talade hon om det, och mormor sade då till henne, att om hon märkte något sådant fler gånger, skulle hon inte bry sig om det och inte röra dem, som låg där, för det var skogssnuvan och skogsmannen, som hade tyat sig till hus.

Bäckahästen.

En kväll hade några drängar samlats på Nedraby backe, och de sågo då en vit häst, som gick och betade. Hästen såg ut som alla andra, och någon av drängarna fick lust att rida och satte sig upp. Sedan satte en annan sig upp bakom honom, och till slut sutto alla drängarna på hästens rygg, ty hästen hade blivit allt längre och längre, så att det blev plats för dem alla. Drängarna tänkte inte på att detta var något märkvärdigt, men när de kommit upp, bar det iväg med en farlig fart ned mot än. Då blev en av drängarna rädd och ropade: "Här i Jessu nam bär ditta hän?" Men när han hade sagt detta, stodo all i en rad på marken, och hästen var försvunnen.

/Forts./

Skriv endast på denna sida!

3852

/Forts./

Det var bäckanasten, som drängarna hade varit ute för, och folk menade på, att om inte Jesu namn hade blivit nämnt, skulle det burit av i an med hela sällskapet, och de hade blivit sänkta på något djupt ställe.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Kyrkogrim.

När de byggde kyrkor förr i tiden, brukade de mura in ett
djur, som sedan blev kyrkogrim och skulle bevara kyrkan. I
Nedraby hade de en kalv till kyrkogrim.

St Rönne
Lund
Kane

St Rönne
Lund
Kane

Skriv endast på denna sida!

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Kyrkogrim.

När de skulle flytta kyrkklockorna i Nedraby, hade de ett farligt besvär. Det var alltid någonting, som kom i vägen, men de fick väl likväl flyttat dem tillsist. En gång voro några karlar uppe i tornet för att taga ned klockorna, men där var någonting, som stötte dem allesamman ned för trapporna, och de menade på att det var kyrkogrimen.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Övernaturliga töser.

Det var dans på ett ställe, och ett par av drängarna kommo lite senare än de andra. På vägen fingo de se ett par töser, som de inte kände, men de voro farligt granna och utpyntade. Drängarna undrade vad det kunde vara för några, och den ene ville gå bort och prata med dem, men den andra ville hålla honom tillbaka. Den först gick likväl bort till dem, men då uppgävo de ett hemskt skratt och försvunno. När drängarna kommo fram till gillesgården, där det var tänt, blev den förste alldeles galen, och sedan dess har han aldrig repat sig. Jag träffade honom en gång, och då var han lugn, men så blev det äska, och då blev han galen igen.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Spöckerl.

En sömmerska nere vid Svenstorps station hade dött, men de, som flyttade in i lägenheten efter henne, sade, att de inte kunde bo där, och den andra familjen i huset ville också flytta, för varje natt hörde de, att en symaskin gick. Sömmerskans mor var "nabo" till oss, men hon ville inte tro på spöckerierna, för hennes dotter hade varit så snäll. Men folket lockade henne till att vara i huset en natt, och sedan kom hon in till oss och sade, att nu visste hon, att det var sant, för nu hade hon själv hört det. Hennes dotter brukade sy på söndagarna, och det var nog därför, hon fick spöka, för det var det enda orätta, hon hade gjort.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Gengångare.

På ett ställe var där en, som gick igen, och de skaffade
dit prästen för att han skulle läsa ned spöket i jorden.
Men när han hade börjat läsa, var där någon, som slog boken
ur handen på honom, så att han inte kunde fortsätta. Då
fick de skaffa dit en präst längre bortifrån, och när han
hade börjat läsa, slogs boken ur handen på honom också,
men han fortsatte att läsa utantill, och sedan spökade det
inte mer där.

3852

Gengångare.

En bekant till mig var för en tid sedan inne hos skomakare
Lundgren i Ystad. Fru Lundgren hade då dött någon tid förut.
När de sutto och pratade kom dennär tösen att se mot en dörr,
och då stod fru Lundgren där. Flickan sade ingenting, och de
andra hade tydligen inte sett någonting, så hon trodde, att
hon hade haft en synvilla. Men en kvart efter, såg hon åter fru
Lundgren stå i dörren. Flickan är född på en söndag, och sadana
kunna ju se mer än andra.

Mara
Kärlad
St. Kyrkinge
apr. 1932

Christ. H. Colmestrom
3852 Ber. av Joh. O. O. O.
född 1872 i Petrusky

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Mara.

Far talade om, att han hade en dräng, som brukade ridas av maran. Han hade föresatt sig, att han skulle fanga henne en kväll, och därför höll han sig vaken, när han väntade, att hon skulle komma. Kunde han tilltala henne, skulle han bli fri för henne, och när han märkte att hon kom, sade han: "Jag tror, du är mara." Då stod hans fästmö framför honom och sade: "Tack skall du ha, för att du har gjort mig fri från detta."

Men jag har också hört, att det kunde vara farligt, att fanga en mara, för hon kunde säga: "Nu kan du ha det lika länge som jag har haft det," och då gick det sä.

Hälsing. Fr.

*Uppst. av A. Holmström
1932.*

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Varulv.

En fru skulle ha ett litet, och det var rätt så långt
gått. En kväll var mannen borta, och drängen skulle iväg till
dans, men frun vågade inte vara ensam hemma, för hon tyckte,
att hon hörde någonting, som tassade kring väggarna, och
hon trodde, att det var en varulv. Hon bad därför drängen
stanna hemma lite, och det gjorde han också, för han tyckte
inte det gjorde någonting, om han kom iväg lite senare. När
det hade lidit lite på kvällen, tyckte frun att han kunde
taga åstad, för det kunde inte dröja så länge, förr än hennes
man kom tillbaka. När drängen kom ut på gården, fick han
se varulven, som såg ut som en hund, fast han bara hade tre
ben. Han hade en käpp med sig, och med den gav han varulven

/Forts./

Skriv endast på denna sida!

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Varulv.

Mor har talat om, att en gång var allt gardens folk i mossen och togo upp torv, men mormor var inte med, för hon väntade ett litet då. Folket hade lite mat med sig, som de äto på morgonen, men mormor skulle köra ut till mossen med middag åt dem, och hon hade ett krus med välling där bak i vagnen. Vägen gick genom en skog, och där syntes inte en människa till. Då kom en varulv och började tavsä omkring vagnen. Mormor blev förstås rädd, för hon visste att varulvar brukar riva injäla kvinnor, som äro med barn, men hon tog och kastade "agedynan" på marken, för varulven måste först äta sig igenom den, innan han kunde ge sig på henne. Sedan körde hon det fortaste hon kunde till mossen, så när hon kom fram hade all vällingen skvalpat ur kruset. När hon skulle hem

/Forts./

Skriv endast på denna sida!

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

/Forts./

ett par rediga rapp, och då hördes det precis som om han hade slagit på en trästock eller någonting sådant. Men sedan syntes inte varulven där mer.

Skriv endast på denna sida!

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

/Forts./

igen, fick en dräng följa med henne, och när de kommo
till det ställe, där dynan lag, var denna alldeles sönder-
riven.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Pigor, som krypa genom en fölhamn.

På ett ställe hade pigorna fått tag i en fölhamn, som de spände upp en kväll, och där skulle de springa nakna igenom ett visst antal gånger, för att de skulle få lätt barnsbörd. En av drängarna kom då till att se dem, men när han hade stått och tittat på dem en stund, kunde han inte låta bli att skratta och då hörde pigorna honom. De sprang då efter honom med stora knivar för att döda honom, för de trodde, att han skulle tala om vad han sett. Och jag tror, att det var rätt så farligt att bli påtagen med någonting sådant, för det fanns nog en lag, som förbjöd det där ofoget, och det var ju inte mer än rätt, för om de sedan fingo barn, blev detta en mara eller en varulv. Drängen började kalla på sina kamrater och då blevo pigorna rädda, för de trodde att de andra drängarna var i närheten.

Skriv endast på denna sida!

3852

Varsel.

Det var säkert mycket mer konstigt till förr än nu, men att det kan förekomma varsel ännu, det har jag själv hört. Det är inte längre sedan än 1903, som min moster dog i Hälsingborg, och då sutto vi precis och äto middag, och vi hörde, att det var någon, som knackade tre gånger på kammardörren. Jag skulle till att säga: "Var så god," men så tittade vi på varandra allihop, och jag tänkte: "Det är ju på kammardörren, det knackar, och där kan ju inte vara någon inne." Nästa dag fick vi så brev, att moster var död. Hon hade varit mycket hos oss, och det kan ju nog hända, att hon tänkte på oss, när hon dog.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Varsel.

Vi hade en piga här, som talade om, att när hennes syster
dog, hade hon hört ett varsel, för där kom en fågel och knackade
på rutan.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Förebud.

Om man nös på fastande mage på morgonen, så skulle man få någon motgång innan kväll. Men om man nös tre gånger i rad på morgonen, så betydde det tur.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Förebud.

Man fick inte sjunga eller vissla på morgonen innan
man hade ätit, för då kom man i "fularöven" innan kväll.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Tecken.

Om skräddaren stack sig i fingret när han sydde en
rock eller något sådant, så skulle där bli tur i den.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Åsumspägen.

En karl skulle försöka driva med Åsumspägen och gick till honom och låtsade, att han hade tandvärk. Men Åsumspägen sade till honom: "Du har ju inte tandvärk, men det kan hända, att du får." Mannen fick ge sig iväg, men på kvällen fick han en förskräcklig tandvärk, och nästa dag fick han gå tillbaka till Åsumspägen för att få bot.

3852

Åsumspagen.

En dag skulle far köra till Åsumspagen och söka någon bot. På vägen mötte han en bekant, Per Isaksson, som också var en smula klok. De stannade och pratade en stund, och sedan fortsatte far till Åsumspagen. När han så frågade denne till rads, sade han: "Det kunde du ju ha frågat Per Isaksson om." Och likväl hade far inte talat om för någon, att han mött Per Isaksson, och han körde åt motsatt håll.

3852

Klok gubbe.

I Svarte bodde en klok gubbe, och en fiskare sökte honom för tandvärk. Fiskaren blev bra, och han hade lovat att ge den kloke en fisk, som han hade hängande på loftet. Men detta brydde sig fiskaren inte om sedan, och då fick han en dag se, att fisken flög ut genom fönstret.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

27

Mjölk ur en kniv.

Folk sade, att sohliga kärringar bara behövde sätta en stubbkniv i bjälke, och sedan kunde de mjölka ur den, så mycket de ville, men då mjölkade inte korna på de andra gårdarna någonting. Men det var bara vissa kor, och därför hade väl kärringarna gjort någon slags konst med dem.

*Stäm
Adm. stäm
H. Höpinger
1778 1779*

*3852 1778 1779
1778 1779
1778 1779
1778 1779*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

Tattare.

Tattarna gjorde inte annat än försökte lura folk. När jag var pojke, kom det ibland tattarkärringar till vårt och sade, att de sägo, att kreaturen voro dåliga. Nej, vi hade inga dåliga kreatur."Ja, då skulle det inte dröja länge förr än de blevo", menade då tattarkärringarna på. Och så ville de att man skulle köpa någon slags botemedel av dem. Men vi köpte aldrig något, för det var bara, som de ville lura folk, och smörjan var inte värd någonting.

S. Kärne
Hersatt
St Kopinge
1872

3852

1872 55 Med. Hjärtat
Kopinge

Ben. as Johs. Olsson
1872 i Kopinge

Frimurare.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29

Folk sade, att de, som blevo frimurare, tillhörde
Fan från det att de blevo med. De skura ut hjärtat på dem
och det skulle Fan ha. Det var en fru, som ville gå och
se, vad hennes man tog sig till, och då höllo de precis
på att taga hjärtat ur honom. Men det är ju inte sadant,
som man kan tro på.

3852

Ej gå in i stallet.

En del personer ville folk inte släppa in i stallet,
för de hade otur med sig. Det var särskilt sadana, som
folk hade något dåligt att säga om.

3852

Dalig fot.

De höll på att baka en spettkaka till fars en gång,
och de hade då också skraddare i huset. Han skulle gå ut i
köket och hämta pressjärnet, men när han kom genom dörren,
ville spettkakan ramla itu. Då sade bagerskan: "Aj, han har
dalig fot." Vad det var för nagra, som hade dalig fot,
vet jag inte, men de kunde i alla fall inte själv hjälpa
det.

Skane
Linnestad
St. Koppinge
ymt. år 1932

3852

Gunn. Mgote Linnestad
Ber. Joh. E. Olsson
född 1872 Skaraby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

Rishög.

Min far talade om, att när de körde "bränne" i skogen vid Nyvång /rinnes i närheten av Lyckas/, hade någon kört och vält och slagit ihjäl sig. De hade ju smala vagnar på den tiden, och det gick lätt att välta ned dem i skogen. Men sedan kastade alla, som kommo där förbi, en gren på det stället så till slut blev där en stor hög. Jag vet inte vad det skulle nytta till, om det skulle vara liksom ett minne, eller det skulle vara för att de andra skulle akta sig där. Nu finns inte rishogen där längre, så jag har aldrig sett den, men på fars tid fanns den.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33

Röse.

En herre på Örup ville ät en av pigorna på gården, men hon ville inte föga sig efter honom, och då skulle han ha slagit ihjäl henne. Sådanadar herrar talde ju inte, att någon sade emot dem på den tiden. Men där han hade slagit ihjäl pigan kastade folk sedan sten, när de gingo förbi, så att det blev ett stort röse. Det skulle också spöka på det stället, och folk säg, att qar liksom var någon, som dansade.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

34

Stäl på tröskeln.

När kreaturen skulle ut på bete på sommaren, skulle de gå över stäl, och därför fick någon av oss lägga en kniv i dörren. Detsamma gjorde vi, när hästarna första gången skulle ut till värbabet.

Skriv endast på denna sida!

3852

Äta hönshjärna.

När vi hade hönskött, ville vi pojkar alltid ha hjärnan på hönan. Far högg aldrig huvudet av hönsen, när han slaktade dem, utan han stack dem i nacken med en khiv, och så kokte vi huvudet med. Att vi ville äta hjärnan, det var för att de hade inbillat oss, att då skulle vi bli duktiga till att "spöga" (klättra). Då skulle vi aldrig behöva igna, om vi kom aldrig så högt. Genast efter att vi hade ätit, så sprang vi ut och började klättra i träden, som stod utanför gården, för att vi skulle känna om det hade gjort någon nytta.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

35

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

36

Äta möjligt bröd.

En bakade alltid stora bak, så att brödet blev gammalt innan det blev uppätet. Då hände det ju, att det blev möjligt, men när barnen ville lägga undan sådant bröd, sade de äldre till dem, att det var det bästa brödet, för av möjligt bröd blev man stark. Och det ville alla bli, så då gick det i dem.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

37

Ej äta hästkött.

Det fanns många människor, som inte ville äta hästkött, men jag kan inte få för mig, att det kan vara något farligt med det. Jag har hört, att folk skulle ha fått det för sig på så sätt, att det var krig en gång, och då hade folk omt om mat. Men de behövde hästarna i kriget, och för att folket inte skulle slakta dem och äta upp dem, så spred de ut det ryktet, att det var farligt att äta hästkött.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

38

Vårtor.

Den som hade vårtor, skulle fånga en gräskoppa och låta den bita på varje vårta, så gick de bort.

Bot för vårtor.

Det var en pojke här hos "naboens", som hade händerna fulla av vårtor, och så snart han rörde i dem, blödde de. Pojken kom bort till vårt en dag, och det var bara ett par dagar innan mor dog, och hon låg och var farligt dålig. Mor tog och strök pojken över händerna, och sade hon något om, att "det kunde väl inte vara någon synd att taga dem med sig." Samma dag som mor dog, brände och kliade det farligt i händerna på pojken, och rätt som det var hade alla vårtorna fallit av.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

40

Utslag sättes bort.

Karna Sköns dotter hät i Svenstorp hade en pojke, som var "skorved" och sår på hela kroppen. Modern tog lite av utslaget på en pinne och gick och satte det i ett träd, och sedan blev pojken bra.

3852

Tandvärk sättes bort.

Smed Paradis i Högestad hade en gesäll, som hette Jöns, och denne hade en gång fått en farlig tandvärk. Då tog Paradis en nagtornspigg och petade i tanden tills det kom blod och sedan gick han tigande långt bort med piggen och satte den i ett träd, där han tyckte, att Jöns inte hade att göra. För om Jöns hade kommit till det trädet, så hade han fått värken igen, men om någon annan kom dit, så bet det inte på honom. Och det vet då jag, att så länge Jöns var hos Paradis, hade han inte tandvärk mer.

Sk.
Korvatted hd
H. Köpinge Sn
1932

3852

Uppst. d. 1872 Halmström
Köpingebro
Ber. Johannes Olsson
f. 1872

Vardträd.

I min barndom var det ännu vanligt, att man hade
vardträd på gardarna. Det fick inte fällas ty då kom det att
hända en olycka. Det kunde bli eldsvåda eller någonting
sadant.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

42

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

43

Dubbelbröllop.

Ibland hände det, att de hade dubbelbröllop på någon gård. Det kunde vara så, att det var två systrar eller en bror och en syster, som gifte sig på samma gång. Men det skulle inte vara bra, för då blev det så, att de lyckönskningar, som det ena paret fick, blev inte till nytta för dem, utan i stället gick det över å det andra paret.

Bröllop.

Vid bröllop förr i tiden hade de stora gillan, och de hade en särskild karl, som fick rida och bjuda. Han blev förstas trakterad på varje ställe, så han blev snart full, och därför fick han ibland rida flera dagar innan han hade bjudit alla. De som voro bjudna skulle ha förning med sig, eller också skickade de det i förväg, för det var ibland rätt så mycket de gävo. Någon gav ett fåralär, en annan ett par fina bröd eller något sådant där. När bröllopsfolket gav sig iväg till kyrkan, skulle de ha ett par förridare, men deras hästar blevo rent "förkaffade", för de skulle rida fram och tillbaka mellan brudtåget och prästgården och tala om hur långt de hade kommit, och på

/Forts/

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

45

/Forts./

hemvägen skulle de rida före till bröllopgården och tala om att folket kom tillbaka. Gillet varade i ett par tre dagar och så skulle ju de nygifta flytta, så gick där en dag till det. De som hade långt hem fingo då stanna hela tiden, och för att de skulle få plats att ligga, drog man in kalm på golvet, som de fingo lägga sig på.

3852

46

Djur nedgravdes i stallet.

För att djuren skulle trivas, grävde man ned något djur i stallet, men det skulle vara ett levande djur. Det var väl ett djur, som där inte var så mycket värde i, en hund eller en katt eller något sådant. Om det skulle vara på någon särskild plats i stallet vet jag inte, för jag har inte själv varit med om det utan bara hört min far tala om det.

Skane
Härnäs
St Rönne
mynt. år 1932

3852

mynt. ål got Holmsten
Per. Joh. Silen
född 1872 i Västergöt

Byggnadsoffer.

När ett hus byggdes grävde man ned någonting på platsen
för att få tur i huset. Det kunde vara en flaska brännvin,
några mynt eller något sådant. En gång när far höll på
att reparera en långa, fann han 16 skilling under golvet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

47

Skär
Krusstäl
H. K. K.
1932

3852

Yndig 45 År
Johannes J. J. J.
Johannes J. J. J.
Johannes J. J. J.
Johannes J. J. J.

Julbröd till hästarna.

Född 1872 i J. J. J.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

48

Mor hade för sig, att vi alltid skulle gömma nådra
bitar av julbrödet, som hästarna skulle ha, när det var
tid att våra. Vi pojkar tyckte ju, att det var roligt,
och det var därför vi, som fick ge det till hästarna.
Sedan skojade vi med mor och sade, att nu behövde de väl i
inte mer foder under hela våren.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

49

Julbocken.

De brukade gå med julbocken trettondedagen, men far
talade om, att en gång kom det något farande på dem och
rev bocken alldeles itu.

Op. Skane
Ed. Herrestad
Sn. St. Rösinge
Mpt. år 1882

3852

Oppt. av Ryt. Herrestad
Rösinge
Per. av Ryt. Herrestad
född 1872 i
Mörby.

Skärtorsdagen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

50

På skärtorsdagen lade man alltid stäl i "sädryssarna" för att inget trollityg skulle komma åt dem. Vi brukade ha en gammal fördärvad lie eller något sådant, som vi inte använde annars, men som blev hängande ändå. Och så skulle man rita ett kritkors över alla dörrarna.

Skane
Minutal
St. Rönne
Maj 1932

Yngve Rönt Holmström
3852
Maj 1932
Jord 1822. Astraby

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

51

Majsjungning.

Far var farligt duktig till att sjunga i sina unge
dagar, och därför var ^{han} försjungare, när drängarna gick om-
kring och sjöngo maj. De gå ju omkring och sjunga nu också,

men nu vill folk helst slippa att höra dem, åtminstone om
de komma sent på natten. Men på den tiden satt de uppe i
alla gårdarna, när det var den siste april, och väntade på
dem, och kom där ingen blev de arga. De hade gjort iordning
ägg eller något annat på förhand, som de skulle ge dem,
och på somliga ställen hade de lagat lite mat till dem
också. När de kommo hade de gröna grenar med sig, som de
satte i taket - de hade ju halmtak allmänt på den tiden.
Och så sjöngo de inte en sådan liten visbit, som de ha nu,

/Forts./

/Foert./

utan det var en lång visa, och de voro tvungna till att sjunga hela, för gubbarna kunde den ju själva och hörde efter så att de inte hoppade över någonting. Ibland hände det ju också att gubbarna själva stämde i. Far talade om, att en gång gingo de och sjöngo för prästen i Övraby också, och när de hade slutat, sade han: "Ja, detta är nog gott och väl, men kan ni nu sjunga "Vad jag i dag har syndat" också, så är det bra." Ja, far kunde den, och där var ett par av de andra, som sjöngo med också, fast de flesta tego ju, men det blev sjunget i alla fall, och så sade prästen: "Ja, det är bra," och så gav han dem en femma och det var mycket pengar på den tiden.

Skåne
Lund
7 Ropinge
1932

3852

15 Maj 1872
Hobro
1872 i Hobro

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

53

Göing och slättbo.

Det var ett par göingar, som foro omkring och sålde lite träslöjd och sådant, och så kommo de in på ett ställe fram emot kvällningen. Moran köpte väl något av dem, kan jag tro, men hon blev inte av med dem för det, för de undrade, om de inte kunde få låna hus där på gården över natten, och det kunde de ju inte gärna neka dem. Och då skulle de förstås också ha lite kvällsmat med vid bordet, men göingar låra vara rätt så klippska av sig och särskilt de, som fara omkring på det där viset, så det är gott värt att akta sig för dem. Det hade väl inte Moran så noga reda på, och så var hon lite snal också, för hon kokade bara mjölgröt till göingarna, men husets folk skulle ha risgröt. Hon satte de båda grötfaten vid var sin bordända, men då

Skriv endast på denna sida!

/Forts./

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

54

/Forts./

voro göingarna kvicka och satte sig vid den ändan, där risgröten stod. Moran blev kanske lite förlägen, men hon sade i alla fall till dem, att det inte var meningen, att de skulle ha den gröten. "Aja," sade då göingarna, "vi äro inte så varst kräsna av oss. Dethar är gott nog till oss." Och så togo de sig var sin stor sked gröt och började äta, och sedan hade ju de andra inget annat att göra än att sätta sig och äta mjölgröt.

3852

Talesätt.

Gu ske lov för mad o mätte,
skeen fore o faded ette.

Hade ja mera fåd,
så hade där vad mera i mig gåd.
Men å di ja ente mera fick,
så va där ente mera i mig gick.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

55

Slagruta.

Smed Sjöström i St. Köpinge by lockade mig en gång till att gå med slagruta. Vilka slags trä, som duger till det, vet jag inte, men jag förstod, att det inte kunde vara vad för sort som helst, för han gick och skar den av en pil, fast vi hade andra träd närmre oss. Det var en gren, som delade sig i två, och så höll man i de två små grenarna och satte den tjocka ändan mot sig. På somliga ställen vred sig då grenen, och det var väl där, som det fanns vatten, men på andra ställen märktes ingenting. Jag grävde förstas aldrig efter vatten, för det var ju bara som Sjöström skulle visa mig hur det gick till. Han var mycket känslig för det själv, men jag kunde också känna det, fast inte så mycket som han.

Skriv endast på denna sida!

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

57

Tremannaboll.

Vi hade en lek, som vi brukade kalla för tremannaboll, som vi brukade leka ute på grönsvären, när jag var pojke. Det var så, att vi stod tre stycken i en rad, och så skulle de två, som stod ytterst stå stilla, och så skulle de försöka att sticka den, som stod emellan. Han fick inte heller springa omkring, utan han skulle bli mellan de två andra, men han fick lov att hoppa undan för bollen, när de stack efter honom. När en stack honom, fick han byta plats med den.

3852

Svenstorps byalag.

Under år 1931 var Johannes Olsson ålderman i Svens-
torps byalag, varmed även är förenat sysslan att vara
plogfogde. Åldermansbyte sker i början av varje år och
då hålles ett stort gille, varvid byahornet överlämnas
till den nye åldermannen. Vid tillsättande av ålderman
följer man inte gårdarnas nummer utan den ordning, i
vilken de i närvarande tid ligge längs vägen. Byalaget
omfattar 13 gårdar,

Kane
Hersentad
St. Köpinge
1932

3852

myt Algot Kabinström
br. Johs Olovson
Född 1872 i Medaberg

Färgning.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

59

När en skulle färga, var där många sorters växter, som en själv kunde göra färg av. Vielöv (videlöv) kunde man ha till gult, och till det kunde man taga blommorna på hundkäx också. Av björklöv blev det någon slags gulgrönt. Till brunt kunde man taga stenmossa eller ekbark. Varje år fällde vi ett par ekar, för en behövde ju timret till julnav och sådant. Och så sålde vi barken till garvarna, men vi behöll lite, som vi skulle ha och färga med.

3852

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

60

Svinslakt.

Där hemma hade vi en nabo, som fick komma och hjälpa till, när vi skulle slakta svin. Det var han, som skulle sticka dem, för det ville aldrig far själv göra. Det var alltid tidigt på morgonen, vi slaktade. Vi var ju flera stycken då, för där fick ju vara ett par stycken till att hålla grisen och så ett fruntimmer, som rörde i blodet. Innan slakten började fick fruntimmerna ha skållvatten i ordning, för när borsten skulle rakas av, fick grisen först skållas. Sedan skars den upp och inälvorna togs ut och tömdes och sköljdes. När grisen var uppskuren, så hängde man upp den i bakbenen på en stege, och så fick den hänga inne på logen. Då fick vi glyttar springa där både titt och tätt och se efter, så att inte hunden var framme

och tog någonting. - Vi brukade få bläran på grisen, och där stoppade vi ärtor på den, och så blåste vi upp den, så när den sedan blev torr, så skarmlade ärtorna.

Vi hade fått sitta och tälja "pylsepingar" i förväg, så att det var gott om sådana, för där skulle ju göras mycket korv. Det var roligt att hjälpa till med att stoppa korv, för en tänkte alltid på hur gott det skulle bli, när den var färdig. När korven koktes, så tog mor ibland upp en korv lite innan de andra, och så fick vi smaka. Där stod vi omkring grytan hela tiden och hjälpte mor att pricka "pylsorna". Då gjorde vi all sorts korv, både blodkorv och leverkorv och så vanlig köttkorv. Jag kommer ihåg hur "fortruden" jag blev varje gång mor gav några "smågepyllsor" till nabokvinnorna, för jag tyckte, att vi skulle nog kunna äta upp det själv. - Det var ju mycket

annat gott också, som en fick, när vi hade slaktat. En del av blodet användes till svartsoffa. Och så gjordes där sylta av huvudet, och när en fick revhensspjäll, så var det också rätt så nykommet.

Nu köper lantbrukarna rätt mycket kött av alaktare, som kör omkring, men de slakta ju likväl själva också, och då går det fortfarande till på ungefär samma sätt.